

Handläggare: Madeleine Hagerth
Telefon: 08 - 508 21 051

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2011-12-15

Förskoleundersökning 2011

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner redovisningen.

Lars Arvidsson
Stadsdelsdirektör

Göran Sjödin
Verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Under mars-maj 2011 genomförde stadsledningskontoret en brukarundersökning inom förskoleverksamheten i Stockholms stad. Det är en totalundersökning där samtliga förskolor och familjedaghem, både enskilt och kommunalt drivna, ingår i urvalet. Svarsfrekvensen var 73 % för kommunala förskolor i Stockholms stad. Älvsjö kommunala förskolor hade en svarsfrekvens på 75 %.

Älvsjö förskolor får en positiv helhetsbedömning av brukarna då undersökningen visar att 80 % av föräldrarna som helhet är nöjda med sitt barns förskola. De variabler som föräldrarna var mest nöjda med är; mitt barn känner sig tryggt 92 %, pojkar och flickor ges lika möjligheter att utvecklas, förskolan arbetar medvetet med att utveckla barnens sociala förmåga samt mitt barn stöds i att ta egna initiativ och eget ansvar 86 %.

De variabler där föräldrarna var minst nöjda är; jag känner till att förskolan har en likabehandlingsplan 64 %, jag får veta vad förskolan gör för att stödja mitt barns utveckling 68 %, jag har haft möjlighet att välja vilken förskola mitt barn ska gå på 71 %, miljön stöder mitt barns utveckling och lärande samt mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och följs upp 72 %.

Varje förskoleenhet kommer, utifrån brukarundersökningen och sina kvalitetsredovisningar, att identifiera förbättringsområden som de ska väga in i sin verksamhetsplan för 2012.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom verksamhetsområde barn, ungdom och vuxna samt behandlats i förvaltningsgruppen 2011-12-08.

Bakgrund

Stockholms stad genomför årligen en kvalitetsmätning i stadens förskolor. Föräldrar till alla barn i förskolan ombeds att fylla i en enkät och på så sätt bedöma kvaliteten i verksamheten. Undersökningen är en totalundersökning, vilket innebär att samtliga förskolor oavsett regiform d.v.s. både enskilt och kommunalt drivna, ingår. Svaren i 2011 års undersökning samlades in under perioden mars till maj. Föräldrarna hade möjlighet att välja att besvara en postenkät eller svara via webben.

Svarsfrekvensen var 73 % för de kommunala förskolorna i Stockholms stad. Älvsjös kommunala förskolor hade en svarsfrekvens på 75 %.

Syftet med undersökningen är att utveckla den pedagogiska kvaliteten i varje förskola. Resultatet har redovisats på flera nivåer; staden, stadsdelen, enheten, förskolan och avdelningen. Resultatet ska även användas för att underlätta valet av förskola för föräldrar i Stockholms stad genom att resultatet läggs in på stadens hemsida i *Jämför service*.

Föräldrarna har bedömt sina barns förskolor utifrån sexton påståenden, som de ombads att instämma i eller ta avstånd från med hjälp av en femgradig skala, där 1 betyder *instämmer inte alls* och 5 betyder *instämmer helt*.

Påståendena var indelade i fem avsnitt där fyra har utgångspunkt från läroplanen (Lpfö 98);

- Utveckling och lärande
- Normer och värden
- Barns inflytande
- Samverkan med hemmet
- Övriga frågor.

Förvaltningens redovisning

Något om brukarundersökningar

När man vill utvärdera hur olika verksamheter utvecklas väger naturligtvis kundernas/brukarnas omdömen tungt. Det är ändå viktigt att minnas att brukarperspektivet är ett av flera möjliga perspektiv och inte det enda kriteriet för att bedöma och följa hur verksamhetens kvalitet utvecklas. Brukarnas subjektiva bedömningar kan påverkas både av rapporter i massmedia, tillfälliga händelser och särskilda omständigheter i verksamheten. Det innebär att brukaromdömena kan svänga snabbt.

Brukaromdömena är också starkt beroende av egna förväntningar och anspråksnivåer. Brukarnas/föräldrarnas subjektiva upplevelser och omdömen om förskoleverksamheten avspeglar således inte nödvändigtvis på något direkt och enkelt sätt den faktiska kvaliteten i verksamheten.

När föräldrarna tar ställning till om de är nöjda eller missnöjda med olika förhållanden i förskolan sker det i ett samspel mellan vilka förväntningar de har och hur den faktiska verkligheten ser ut. Har man mycket höga förväntningar och krav kan man vara missnöjd med samma förhållanden och faktiska kvalitet som den med lägre förväntningar och krav är nöjd med.

2011 års undersökning

Årets brukarundersökning har samma frågor/påståenden som i 2010 års undersökning. Brukarundersökningens resultat redovisas utifrån läroplanens målområden och som ett genomsnittsvärde för alla kommunala förskolor i Stockholms stad respektive Älvsjö. För Älvsjö görs också en jämförelse med resultatet 2010. Det resultat som redovisas är andelen föräldrar som svarat med 4 eller 5 på en femgradig skala och därmed instämmer i påståendet.

Ett delindex har också tagits fram som det genomsnittliga värdet av frågorna inom respektive läroplansområde.

Därutöver har också ett Nöjd Föräldra Index (NFI) tagits fram. NFI är ett sammanräknat indexmätt av tre 10-gradiga frågor som ställs till alla föräldrar med barn i förskola i hela Sverige. Frågorna lyder;

- Om du tänker på ditt barns förskola i sin helhet – hur nöjd är du då?
- Är ditt barns förskola lika bra som du hoppades att den skulle vara?
- Tänk dig en perfekt förskola. Hur nära ett sådant ideal tycker du att ditt barns förskola kommer?

Frågeområde - utveckling och lärande

Resultatet;

Mitt barns nyfikenhet och lust att lära uppmuntras

Kommunala i Stockholms stad	2011	83% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	81%
	2011	82% +

Mitt barn ges stöd för att utvecklas språkligt

Kommunala i Stockholms stad	2011	76% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	74%
	2011	77% +

Miljön stöder mitt barns utveckling och lärande

Kommunala i Stockholms stad	2011	75% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	76%
	2011	72% -

För två påståenden inom området utveckling och lärande har resultatet förbättrats från 2010 till 2011 för Älvsjös kommunala förskolor. För ett påstående ligger Älvsjö högre än staden.

Delindex

Kommunala i Stockholms stad	2010	77% instämmer
	2011	77%
Kommunala i Älvsjö	2010	77%
	2010	77%

Delindex är det genomsnittliga värdet av frågorna inom läroplansområdet utveckling och lärande.

Detta delindex är en av kommunfullmäktiges indikatorer i verksamhetsplanen.

I jämförelse mellan åren 2010 och 2011 samt med staden ligger Älvsjös förskolor på samma nivå.

Frågeområde - normer och värden

Resultatet;

Mitt barn känner sig tryggt

Kommunala i Stockholms stad	2011	87% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	90%
	2011	92% +

Pojkar och flickor ges lika möjligheter att utvecklas

Kommunala i Stockholms stad	2011	85% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	87%
	2011	86% -

Förskolan arbetar medvetet med att utveckla barnens sociala förmåga

Kommunala i Stockholms stad	2011	84% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	85%
	2011	86% +

För två påståenden inom området normer och värden har resultatet förbättrats från 2010 till 2011 för Älvsjös kommunala förskolor. För alla tre påståendena ligger Älvsjö högre än staden.

Delindex

Kommunala i Stockholms stad	2010	85% instämmer
	2011	85%
Kommunala i Älvsjö	2010	87%
	2011	86% -

Delindex är det genomsnittliga värdet av frågorna inom läroplansområdet normer och värden.

I jämförelse mellan åren 2010 och 2011 är resultatet lägre men Älvsjös förskolor ligger högre än staden.

Frågeområde - barns inflytande

Resultatet;

Mitt barn stöds i att ta egna initiativ och eget ansvar

Kommunala i Stockholms stad	2011	82% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	83%
	2011	86% +

Mitt barns tankar och idéer tas tillvara

Kommunala i Stockholms stad	2011	79% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	79%
	2011	80% +

Mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och följs upp

Kommunala i Stockholms stad	2011	74% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	73%
	2011	72% -

För två påståenden inom området barns inflytande har resultatet förbättrats från 2010 till 2011 för Älvsjös kommunala förskolor. För två påståenden ligger Älvsjö högre än staden.

Delindex

Kommunala i Stockholms stad	2010	77% instämmer
	2011	77%
Kommunala i Älvsjö	2010	77%
	2011	78%

Delindex är det genomsnittliga värdet av frågorna inom läroplansområdet barns inflytande.

I jämförelse mellan åren 2010 och 2011 samt med staden ligger Älvsjös förskolor på en högre nivå.

Frågeområde - samverkan med hemmet

Resultatet;

Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten

Kommunala i Stockholms stad	2011	80% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	81%
	2011	79% -

Jag får veta vad förskolan gör för att stödja mitt barns utveckling

Kommunala i Stockholms stad	2011	69% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	67%
	2011	68% +

Förskolan informerar mig om sina mål och arbetssätt

Kommunala i Stockholms stad	2011	78% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	73%
	2011	82% +

För två påståenden inom området samverkan med hemmet har resultatet förbättrats från 2010 till 2011 för Älvsjös kommunala förskolor. För ett påstående ligger Älvsjö högre än staden.

Delindex

Kommunala i Stockholms stad	2010	72% instämmer
	2011	76%
Kommunala i Älvsjö	2010	74%
	2011	76% +

Delindex är det genomsnittliga värdet av frågorna inom läroplansområdet samverkan med hemmet.

I jämförelse mellan åren 2010 och 2011 ligger Älvsjös förskolor på en högre nivå och på samma nivå som staden 2011.

Frågeområde - Övriga frågor

Resultatet;

Miljön är trygg och säker

Kommunala i Stockholms stad	2011	78% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	78 %
	2011	76% -

Detta påstående är en av kommunfullmäktiges indikatorer i verksamhetsplanen.

76 % av föräldrarna anser att miljön är trygg och säker i den kommunala förskoleverksamheten i Älvsjö. Resultatet är lägre i jämförelse med 2010 och med staden 2011.

Jag kan rekommendera mitt barns förskola

Kommunala i Stockholms stad	2011	80% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	81%
	2011	77% -

77 % av föräldrarna kan rekommendera sitt barns kommunala förskola i Älvsjö. Resultatet är lägre i jämförelse med 2010 och med staden 2011.

Jag har haft möjlighet att välja vilken förskola mitt barn ska gå på

Kommunala i Stockholms stad	2011	72% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	70%
	2011	71% +

77 % av föräldrarna har haft möjlighet att välja vilken kommunal förskola deras barn ska gå på i Älvsjö. Resultatet är högre i jämförelse med 2010 men lägre än staden 2011.

Jag är som helhet nöjd med mitt barns förskola

Kommunala i Stockholms stad	2011	82% instämmer
Kommunala i Älvsjö	2010	83%
	2011	80% -

Stockholms förskoleverksamhet får en positiv helhetsbedömning av brukarna. 80 % av föräldrarna är som helhet nöjda med sitt barns kommunala förskola i Älvsjö. Resultatet är dock lägre i jämförelse med 2010 och med staden 2011.

Jag känner till att förskolan har en likabehandlingsplan

Denna fråga har Älvsjö stadsdelförvaltning valt att ha med som tillägsfråga.

Denna variabel har fått värdet 64 %.

Frågan valdes utifrån att det i den senaste kvalitetsredovisningen för kommunala förskolor i Älvsjö framkom att förskolorna behövde revidera, förankra och implementera likabehandlingsplanen på respektive förskola så att den används på ett medvetet sätt. Rutinerna för hur den skulle introduceras för att göra nya pedagoger, vikarier och föräldrar delaktiga i planen behövde också ses över.

Nöjd Föräldra Index (NFI)

NFI är ett sammanräknat indexmätt av tre 10-gradiga frågor som ställs till alla föräldrar med barn i förskola i hela Sverige.

Frågorna lyder;

- Om du tänker på ditt barns förskola i sin helhet – hur nöjd är du då?
- Är ditt barns förskola lika bra som du hoppades att den skulle vara?
- Tänk dig en perfekt förskola. Hur nära ett sådant ideal tycker du att ditt barns förskola kommer?

Kommunala förskolor i Stockholms stad	2010	70 %	instämmer
	2011	71%	
Kommunala förskolor i Älvsjö	2010	70 %	
	2011	68%	-

NFI är lägre i jämförelse med 2010 och även med staden 2011.

Förvaltningens bedömning och analys av resultatet

Älvsjö kommunala förskolor hade en något högre svarsfrekvens 75 % än den genomsnittliga för staden 73 %. Förvaltningens bedömer att den höga svarsfrekvensen i huvudsak beror på att förskolepersonalen vid flera tillfällen påmint föräldrarna om att fylla i förskoleenkäten.

Av de sexton påståenden som föräldrarna har bedömt sina barns förskolor utifrån har nio fått ett högre resultat i jämförelse med 2010. De variabler som föräldrarna är mest nöjda med i Älvsjö kommunala förskolor är:

- mitt barn känner sig tryggt (92 %),
- pojkar och flickor ges lika möjligheter att utvecklas (86%)
- förskolan arbetar medvetet med att utveckla barnens sociala förmåga (86 %),
- mitt barn stöds i att ta egna initiativ och eget ansvar (86 %),
- förskolan informerar om sina mål och arbetssätt (82 %),
- mitt barns tankar och idéer tas tillvara (80%),
- jag är som helhet nöjd med mitt barns förskola (80%).

Även 2010 var det ovanstående variabler som fanns med bland de högsta värdena förutom variabeln *mitt barns tankar och idéer tas tillvara*. Variabeln *mitt barn känner sig tryggt* hade också då det högsta värdet (90 %).

De variabler där föräldrarna är minst nöjda är:

- jag känner till att förskolan har en likabehandlingsplan (64 %),
- jag får veta vad förskolan gör för att stödja mitt barns utveckling (68%),
- jag har haft möjlighet att välja vilken förskola mitt barn ska gå på (71 %),
- miljön stöder mitt barns utveckling och lärande (72 %),
- mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och följs upp (72 %).

Även 2010 fanns andra och sista variablerna med bland de lägsta värdena. Variabeln *jag känner till att förskolan har en likabehandlingsplan* har fått det lägsta värdet (64 %).

29 % av föräldrarna anser att de inte har haft möjlighet att välja förskola. Detta är med nuvarande intagningsregler svårt för förvaltningen att påverka. Till förskolan med föräldrarnas förstahandsval tas barn med längre kötid eller syskon in tills den är full. Detta innebär att föräldern erbjuds sitt andra, tredje, fjärde eller femtehandsval. I vissa fall erbjuds en förskola dit de inte ställt sig i kö för att kunna få en plats inom önskad tid och för att barnomsorgsgarantin därmed ska kunna uppfyllas.

Förvaltningen gör bedömningen, att Älvsjös föräldrar är relativt nöjda med förskoleverksamheten eftersom 80 % som helhet är nöjda med sitt barns förskola. Det är glädjande att variabeln om att barnen känner sig trygga i förskolan höjts från 2010 och fått det högsta värdet (92 %). Det finns dock fortfarande ett flertal förbättringsområden.

Som framgår av redovisningen så krävs det ett fortsatt systematiskt arbete med att se över informationen till föräldrarna och implementera likabehandlingsplanen på respektive förskola.

Arbetslagen behöver även utveckla den pedagogiska dokumentationen för att göra barnens lärande och utveckling synligt och därigenom också öka barnens inflytande genom att reflektera tillsammans med barnen. Dokumentationen ska framförallt beskriva barnens läroprocesser. Förskolorna måste också lära sig mer om hur man använder den pedagogiska dokumentationen i dialogen med föräldrar om barnets utveckling.

En omfattande satsning på kompetensutveckling i pedagogisk dokumentation har startat redan hösten 2010 och kommer att ligga till grund för detta arbete.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Resultatet för varje avdelning av brukarundersökningen har eller kommer att diskuteras på föräldramöten.

Resultaten har också använts som en del av underlaget till enheternas kvalitetsredovisningar samt till *Kvalitetsredovisning för kommunala förskolor i Älvsjö läsåret 2010/2011*.

Varje förskoleenhet kommer, utifrån brukarundersökningen och sina kvalitetsredovisningar, att identifiera förbättringsområden som de ska väga in i sin verksamhetsplan för 2012.

Förvaltningen föreslår därmed att stadsdelsnämnden beslutar att godkänna redovisningen av förskoleundersökningen 2011.

Bilaga

Förskoleundersökning 2011 – Föräldrar bedömer förskoleverksamheten i Stockholm – Stadsdelsområdesrapport - Älvsjö